

DECYZJA KOMISJI

z dnia 5 kwietnia 2005 r.

dotycząca wniosku o odstępstwo na mocy ust. 2 lit. b) załącznika III i art. 9 dyrektywy Rady 91/676/EWG dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego*(notyfikowana jako dokument nr C(2005) 1032)***(Jedynie tekst w języku duńskim jest autentyczny)**

(2005/294/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając dyrektywę Rady 91/676/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. dotyczącą ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego⁽¹⁾, w szczególności jej ust. 2 lit. b załącznika III,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Ilości odchodów zwierzęcych, które Państwo Członkowskie zamierza stosować w przeliczeniu na hektar rocznie, jeśli różni się od ilości określonej w ust. 2 załącznika III i lit. a) ust. 2 załącznika III do dyrektywy 91/676/EWG, muszą być ustalone tak, by nie stanowiły przeszkody w realizacji celów określonych w art. 1 wymienionej dyrektywy i muszą być uzasadnione na podstawie obiektywnych kryteriów, na przykład, w omawianym przypadku, długich okresów wegetacji i upraw o wysokim poborze azotu.
- (2) W dniu 18 listopada 2002 r. Komisja przyjęła decyzję 2002/915/WE⁽²⁾ dotyczącą wniosku o przyznanie odstępstwa na mocy ust. 2 lit. b) załącznika III i art. 9 dyrektywy Rady 91/676/EWG. Odstępstwo to miało zastosowanie w ramach duńskiego programu działań przyjętego na lata 1999–2003 i obowiązującego do 1 sierpnia 2004 r. Pozwoliło ono na stosowanie w niektórych hodowlach bydła odchodów zwierzęcych pochodzących od zwierząt gospodarskich, zawierających do 230 kg azotu na hektar rocznie.
- (3) W dniu 8 stycznia 2004 r. Dania wniosła o rozszerzenie zastosowania odstępstwa. Do wniosku została dołączona dokumentacja techniczna z dnia 2 lutego 2004 r., 2 kwietnia 2004 r., 23 kwietnia 2004 r., 14 czerwca 2004 r., 2 sierpnia 2004 r., 14 września 2004 r. oraz 4 października 2004 r.
- (4) Duńskie przepisy prawne transponujące dyrektywę 91/676/EWG można uznać za zgodne z dyrektywą, której przepisy stosuje się w takim samym stopniu do zgłoszonego odstępstwa.

- (5) W grudniu 2003 r. Dania zakończyła ocenę swojego drugiego planu działania dotyczącego środowiska wodnego, wykazując, iż w okresie od 1985 r. do 2003 r. osiągnięto cel ograniczenia wypłukiwania azotanów z gleby o 48 %.
- (6) Porozumienie parlamentu duńskiego w sprawie trzeciego duńskiego planu działania dotyczącego środowiska wodnego 2005–2015 miało na celu ograniczenie o kolejne 13 % wypłukiwania azotanów w okresie od 2005 r. do 2015 r. oraz zredukowanie o 50 % nadwyżki fosforanów.
- (7) Zgodnie z art. 5 dyrektywy 91/676/EWG Dania ustanowiła programy działań, które zgodnie z celem określonym w tej dyrektywie mają zapewnić, aby zawartość azotanów w wodach gruntowych nie przewyższała 50 mg/l.
- (8) Wyniki monitorowania i kontroli przeprowadzonych w okresie od 2002 r. do 2003 r. wskazują, że 1 845 hodowli bydła, 213 617 sztuk bydła i 123 068 hektarów, stanowiących odpowiednio 4 %, 11 % i 5 % ich całkowitej ilości w Danii, zostały objęte odstępstwem przyjętym w decyzji 2002/915/WE.
- (9) Obliczenia dotyczące wypłukiwania azotanów oparte na badaniach i analizach składników pokarmowych w obszarach rolniczych, w wyznaczonych miejscach na glebach piaszczystych i gliniastych, wskazują, iż w okresie od 1990 r. do 2003 r. wypłukiwanie azotanów zostało zredukowane o 42 % w glebach piaszczysto-ilastych i o 52 % w glebach piaszkowych. Obniżka ta została potwierdzona na rok 2002/2003.
- (10) Analiza tendencji na podstawie pomiarów stężenia azotanów w wodzie odprowadzanej ze strefy korzeniowej wskazuje, iż stężenie to stale się zmniejsza i obecnie zbliża się do 50 mg/l, dla gleb piaszczysto-ilastych i piaszkowych uległo ono rocznemu zmniejszeniu odpowiednio o 3,1 i 6,1 mg/l. W latach 1990–2003 stężenie azotanów w strumieniach na obszarach rolniczych zmniejszyło się o 29 %. W roku 2003 średnie stężenie azotanów w zwierciadle wód gruntowych wynosiło 50 mg/l zarówno w glebach piaszkowych jak i piaszczysto-ilastych.

⁽¹⁾ Dz.U. L 375 z 31.12.1991, str. 1. Rozporządzenie zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (Dz.U. L 284 z 31.10.2003, str. 1).

⁽²⁾ Dz.U. L 319 z 23.11.2002, str. 24.

- (11) Komisja po zbadaniu wniosku Danii, w szczególności w świetle doświadczeń zdobytych w stosowaniu odstępstwa zgodnie z decyzją 2002/915/WE, uznaje, że jeżeli spełnione zostaną pewne ściśle warunki, ilość odchodów zwierzęcych przewidziana przez Danię – 230 kg azotu na hektar rocznie – nie przeszkodzi w osiągnięciu celów dyrektywy 91/676/EWG.
- (12) Niniejszą decyzję stosuje się w ramach duńskiego programu działania przyjętego na lata 2004–2007.
- (13) Decyzja 2002/915/WE wygasła w dniu 1 sierpnia 2004 r. W świetle doświadczeń nabytych podczas stosowania tej decyzji oraz w celu zapewnienia poszczególnym hodowcom bydła możliwości dalszego korzystania z odstępstwa właściwym jest, aby niniejszą decyzję stosować od dnia 2 sierpnia 2004 r.
- (14) Środki przewidziane w niniejszej decyzji są zgodne z opinią Komitetu ds. Azotanów założonego na podstawie art. 9 dyrektywy 91/676/EWG,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Wniosek Danii z prośbą o przyznanie odstępstwa na podstawie ust. 2 lit. b) załącznika III do dyrektywy 91/676/EWG, przedłożony Komisji w piśmie z dnia 8 stycznia 2004 r. został zatwierdzony z zastrzeżeniem warunków ustanowionych w niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej decyzji stosuje się następujące definicje:

- a) „hodowle bydła” oznaczają gospodarstwa rolne, na które przypadają co najmniej trzy sztuki inwentarza żywego, z których dwie trzecie stanowi bydło;
- b) „trawa” oznacza trwałe lub krótkotrwałe użytki zielone (krótkotrwałe pastwiska zakładane są zwykle na okres krótszy niż cztery lata);
- c) „rośliny uprawne podsiewane trawą”: zboża na kiszonkę, kukurydza na kiszonkę i/lub jęczmień wiosenny podsiewane trawą przed zbiorami (w przypadku kukurydzy) lub po zbiorach, która w czasie zimy działa jako poplon do biologicznego zatrzymywania pozostałości azotu;
- d) „buraki” oznaczają buraki pastewne.

Artykuł 3

Zakres

Przyznawane odstępstwo przewidziane jest do indywidualnego stosowania w poszczególnych hodowlach bydła w ramach

warunków przedstawionych w art. 4 do 6, w których system płodozmianu obejmuje więcej niż 70 % roślin uprawnych, zwłaszcza roślin pochłaniających azot, z długim okresem wegetacji.

Artykuł 4

Roczne zezwolenia i zobowiązania

1. Co roku hodowcy bydła przedstawiają właściwym władzom wniosek o przyznanie odstępstwa.

2. Wraz z rocznym wnioskiem hodowcy zobowiązują się na piśmie do spełnienia warunków określonych w art. 5 do 6.

Artykuł 5

Stosowanie odchodów zwierzęcych i innych nawozów

Ilość odchodów zwierzęcych wykorzystywanych każdego roku w gospodarstwach rolnych, w tym wprost od zwierząt, nie przekroczy ilości odchodów zawierającej 230 kg azotu, o ile spełnione zostaną poniższe warunki:

- a) ogólna wielkość dawki azotu jest zgodna z zapotrzebowaniem na składniki pokarmowe poszczególnych roślin uprawnych oraz zawartością substancji w glebie; poziom nawożenia ustala się na 10 % poniżej poziomu optymalizacji nawożenia;
- b) każde gospodarstwo ma opracowany plan nawożenia i prowadzi rejestr. Plan dotyczący płodozmianu, obejmujący okres od 1 sierpnia do 31 marca następnego roku, powinien zostać udostępniony władzom najpóźniej do dnia 1 września. Do dnia 21 kwietnia plany obejmujące cały okres należy wypełnić i udostępnić władzom wraz z informacjami dotyczącymi spodziewanych zastosowań odchodów zwierzęcych i nawozów azotowych. Plany dotyczące płodozmianu muszą określać rodzaj trawy, poplonów z trawy lub buraków i innych roślin uprawnych podsiewanych trawą. Plany nawożenia muszą zawierać przewidywaną potrzebę stosowania azotu lub fosforu; poziom stosowania azotu ustala się na 10 % poniżej optymalizacji nawożenia. Należy również określić rodzaj stosowanego nawozu (np. odchody zwierzęce, odpady, nawozy chemiczne) i zamieścić odrębną mapkę wskazującą umiejscowienie poszczególnych pól. W celu zapewnienia spójności między planami a dotychczasowymi praktykami rolniczymi, plany należy zrewidować nie później niż w ciągu siedmiu dni po wprowadzeniu jakichkolwiek zmian w praktykach rolniczych. Co roku należy przedłożyć właściwym władzom sporządzony rejestr nawożenia. Przepisy te muszą być zawarte w przepisach wykonawczych;

c) każda hodowla bydła przedłoży wraz z rocznym wnioskiem rejestr nawożenia i przyjmuje, iż może podlegać losowej kontroli;

- d) okresowe analizy na obecność azotu i fosforanu w glebie zostaną przeprowadzone przez każdą z hodowli bydła, której w celu zagwarantowania skuteczności nawożenia przyznano odstępstwo (co najmniej co trzy lata na 5 ha);
- e) jesienią nie rozrzuca się obornika przed uprawą trawy, a orka pola nastąpi po uprawie roślin o wysokim poborze azotu.

Artykuł 6

Pokrycie gruntów

1. 70 % lub więcej powierzchni w danym gospodarstwie hodowlanym, na którym stosuje się odchody zwierzęce, przeznaczają się pod uprawę trawy, poplonów z trawy lub buraków i innych roślin uprawnych podsiewanych trawą przed lub po zbiorach o potencjalnie małych możliwościach wymywania azotu.
2. Celem zapewnienia na obszarach użytkowych stałej pokrywy roślinnej, co pozwoli odzyskać azotany wymyte z podglebia w czasie jesieni oraz ograniczyć ich wymycie w czasie zimy, poplonów z trawy nie zasiewa się przed 1 marca.
3. Krótkotrwałe użytki zielone należy zaorać na wiosnę.
4. System płodozmianu nie zawiera roślin strączkowych ani innych roślin wiążących azot atmosferyczny. Jednakże nie dotyczy to koniczyny w użytkach zielonych, na których jej zawartość wynosi mniej niż 50 %, oraz w przypadku jęczmienia/groszku podsianego trawą.

Artykuł 7

Monitorowanie

1. Każdego roku aktualizuje się i następnie przesyła do Komisji dwie mapy wskazujące w każdej gminie w Danii procent hodowli bydła i gruntów rolnych objętych odstępstwem. Pierwsze przedłożenie danych nastąpi w ostatnim kwartale 2005 r.
2. Badania i stałą analizę składników pokarmowych przeprowadza się w ramach krajowego programu monitorowania obszarów rolniczych obejmujących około 4 500 ha. Miejsca wyznaczone do badań są położone na glebach piaszczystych i gliniastych.
3. Badania i stała analiza składników pokarmowych dostarcza danych odnośnie do przeznaczenia gruntów, systemu

płodozmianu i praktyk w hodowlach bydła. Dane te mogą zostać wykorzystane w modelowych obliczeniach wielkości wypłukiwanych azotanów z gleby, gdzie w obornikach pochodzących od zwierząt gospodarskich stosuje się do 230 kg azotu na hektar rocznie.

4. Celem udowodnienia, iż odstępstwo nie zagrazi celom krajowego programu działań i dyrektywy, utrzymuje się system pobierania próbek wody gleby, strumieni i płytkiej wody gruntowej służących jako miejsca monitorowania obszarów rolniczych w ramach krajowego programu monitorowania, aby dostarczyć dane co do stanu zawartości azotanów w wodzie odprowadzanej ze strefy korzeniowej i wprowadzanych do systemu wód gruntowych.

Artykuł 8

Sprawozdania

1. Każdego roku przekazuje się Komisji wyniki monitorowania wraz ze zwięzłym sprawozdaniem dotyczącym oceny praktyki (kontrola na poziomie hodowli bydła) i zmiany jakości wody (w oparciu o monitorowanie wypłukiwania strefy korzeniowej, jakość wód powierzchniowych/gruntowych oraz modelowe obliczenia). W oparciu o wstępną ocenę pierwsze wyniki są przesyłane do października 2005 r., drugie sprawozdanie do października 2006 r., a trzecie do czerwca 2008 r.
2. Uzyskane w ten sposób wyniki Komisja weźmie pod uwagę w przypadku nowego wniosku o odstępstwo przedłożonego przez władze duńskie, który należy poddać ocenie w ramach procedury określonej w art. 9 dyrektywy 91/676/EWG.

Artykuł 9

Okres obowiązywania

Niniejsze odstępstwo stosuje się od dnia 2 sierpnia 2004 r. Odstępstwo wygasa w dniu 31 lipca 2008 r.

Artykuł 10

Niniejsza decyzja skierowana jest do Królestwa Danii.

Sporządzono w Brukseli, dnia 5 kwietnia 2005 r.

W imieniu Komisji
Stavros DIMAS
Członek Komisji